

Postverksamhet

2001

TK0701

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Transporter och kommunikation

A.2 Statistikområde

Postverksamhet

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Statens Institut för Kommunikationsanalys, SIKA

Kontaktperson: Mats Sonefors, SIKA

Telefon: 08-506 206 72

Telefax: 08-506 206 10

e-post:mats.sonefors@sika-insitute.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB

Kontaktperson: Johan Norberg

Telefon: 019-17 67 65

Telefax: 019-17 69 24

e-post: johan.norberg@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till undersökningen föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99), förordningen om den offentliga statistiken (SFS 2001:100), SCB:s föreskrifter (SCB-FS 1998:24) samt SIKA:s föreskrifter (KAM-FS 1998:2).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (SFS 1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204) och datalagen (1973:289) för behandling som påbörjats före personuppgiftslagens ikraftträdande. På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (1995:606) och förordningen (1995:1060) om vissa personregister för officiell statistik.

A.8 Gallringsföreskrifter

Primärmaterial i form av enkäter förvaras under två år, därefter gallras/förstörs det. Primärmaterial i form av observationsregister långtidsarkiveras.

A.9 EU-reglering

Finns ingen i dagsläget.

A.10 Syfte och historik

Statistiken avseende postverksamhet skall kunna användas för att beskriva tjänsteutbud, volymuppgifter, intäkter och kostnader i rörelsens olika delar, sysselsättning, investeringar samt import och export för att ge möjlighet att uppmärksamma, analysera, åtgärda och följa upp olika förhållanden inom sektorn. Officiell statistik producerades fram t.o.m 1988 av Postverket.

SIKA är sedan 1995-07-01 statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken om postverksamhet. I samråd med Post- & Telestyrelsen (PTS) och SCB:s avdelning för ekonomisk statistik pågår ett arbete med att ta fram en ny reguljär poststatistik. Diskussioner förs med olika intressenter rörande innehåll, utformning, publicering m.m.

A.11 Statistikanvändning

Användare av statistiken är SCB, SIKA, Post- och Telestyrelsen (PTS), departement och myndigheter, operatörer, branschorganisationer, media och olika organ inom IT-sektorn. Statistiken används för beskrivningar av sektorn och som underlag vid beslut i bl.a. kommunikationspolitiska frågor.

De ekonomiska uppgifterna utgör ett viktigt underlag för SCB:s nationalräkenskaper vid beräkning av postverksamhetens produktion och bidrag till bruttonationalprodukten (BNP).

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen om "Postverksamheten 2001" genomfördes under vintern och våren 2002.

Undersökningen är en totalundersökning av företag som bedrev postverksamhet under 2001. Undersökningspopulationen (rampopulationen) består av dels samtliga verksamma företag som i november 2001 enligt SCB:s företagsregister bedrev verksamhet inom näringsgrenarna SNI 64110 "Postbefordran via postverket", SNI 64120 "Annan postbefordran" dels samtliga företag, oavsett SNI- bransch, som av PTS har fått tillstånd att bedriva postverksamhet. Undersökningspopulationen utgjordes av 350 företag undersökningsåret 2001.

I undersökningen användes tre olika enkäter. En mer omfattande enkät sändes till företag med 50 eller fler anställda inom branschen postverksamhet (SNI 64110). Företag under 50 anställda inom samma bransch fick en något mindre omfattande enkät och detsamma fick företagen med bud- och kurirverksamhet och tidningsdistribution (SNI 6412). Databasinsamlingen pågick under tiden februari – maj 2001.

Enkäten sändes ut till samtliga företag i rampopulationen. Detta följdes sedan upp med en skriftlig påminnelse. Efter ytterligare en tid skickades en ny påminnelse ut tillsammans med ett nytt frågeformulär. Då svarsfrekvensen fortfarande var låg skickades det ut ytterligare en påminnelse vilken följdes upp med telefonpåminnelser vilket gav bra resultat.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

SIKA undersöker hur en förändring av undersökningen kan ske samt hur rapportens utseende kan förändras till det bättre.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken skall mäta antalet sysselsatta, antal kontor, filialer, brevlådor, trafikvolym efter typ av försändelse, export och import inom och utanför EU för företag med postverksamhet. För företag med bud- och kurirverksamhet samt företag som distribuerar dagstidningar mäts antal sysselsatta, antal fordon som används i verksamheten efter typ av fordon samt trafikvolym efter typ av försändelse. Vissa tjänster skall redovisas med geografisk spridning.

De ekonomiska uppgifterna, som redovisas för motsvarande branscher och storleksgrupper, utgörs av summa rörelseintäkter totalt och fördelat på kundkategori och summa rörelsekostnader.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt är verksamhetsenhet. Målpopulationen utgörs av samtliga verksamhetsenheter oavsett juridisk form och storlek som bedrev postverksamhet, bud- och kurirverksamhet eller distribuerade dagstidningar under 2001.

1.1.2 Variabler

De variabler som ingår i enkäten riktad till företag inom SNI 64110 med 50 och fler anställda är:

medelantal sysselsatta under året,
antal sysselsatta den 31 december,
antal kontor, filialer, brevlådor etc.,
geografisk spridning av tjänster,
trafikvolym totalt,
fördelning av trafikvolym avseende brevfrösendelser på kundkategori,
export av trafikvolym till EU-länder,
export av trafikvolym till icke EU-länder,
import av trafikvolym från EU-länder,
import av trafikvolym till icke EU-länder,
rörelsens intäkter totalt,
fördelning av rörelsens intäkter på olika produkt- och tjänsteslag,
fördelning av rörelsens intäkter av brevfrösendelser på kundkategori,
fördelning av rörelsens intäkter på kundkategori,
fördelning av rörelsens kostnader,
investeringar.

Den enkät som är riktade till företag inom SNI 64120 har något färre variabler, bl a. är alla variabler angående export och import borttagna. Enkäten innehåller dessutom ingen fördelning av rörelseintäkter och rörelsekostnader samt saknar investeringsvariabler.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är summan av variabelvärden för olika redovisningsgrupper.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultaten presenteras uppdelade på företag som bedriver 1) postverksamhet, 2) bud- och kurirverksamhet och 3) tidningsdistribution. Inom respektive verksamhet redovisas företagen fördelade i storleksgrupper efter antal anställda. Uppdelningen baseras på uppgifter som företagen själva angivit i enkäten, dessa har även kontrollerats noga mot bl.a. SCB:s företagsregister.

1.1.5 Referenstider

Referensperioden är kalenderåret 2001. Bokslutskriteriet var att huvudparten av bokslutsperioden skulle ligga under 2001.

1.2 Fullständighet

Eftersom produktionstiden för undersökningen förkortats avsevärt har företag som har bokslut per den sista april 2002 eller senare inte haft möjlighet att ta fram statistik på så kort tid.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Flera osäkerhetskomponenter förekommer i denna undersökning trots att det är en totalundersökning. Undersökningens resultat påverkas av ett relativt stort bortfall vad gäller uppgifter som inte finns tillgängliga i företagens årsredovisningar. Nystartade företag och företag i andra branscher än de undersökta som bedriver postverksamhet är ofullständigt täckta.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning. Undersökningspopulationen (rampopulationen) utgörs av dels företag som i november 2001 enligt SCB:s företagsregister i huvudsakligen var verksamma inom näringsgrenarna SNI 64110 "Postbefordran via postverket" eller SNI 64120 "Annan postbefordran" dels samtliga företag, oavsett SNI- bransch, som av Post- och Telestyrelsen (PTS) har fått tillstånd att bedriva postverksamhet. Populationen utgjordes av 350 företag.

Annan postbefordran omfattar: mottagning, transport och utdelning av brev och småpaket, kurirverksamhet, utbärning av dagstidningar.

Med företag registrerade som verksamma i SCB:s företagsregister avses företag som redovisar skatt för anställd personal (arbetsgivaravgift), redovisar moms eller innehar F-skattsedel.

2.2.2 Ramtäckning

Undertäckning förekommer dels i form av nya företag som inte var registrerade i SCB:s företagsregister eller hade felaktig SNI-kod då rampopulationen fastställdes. Ett företag med verksamhet inom berörda branscher men med huvudsaklig verksamhet inom andra branscher än SNI 64110 och SNI 64120 t.ex. SNI 60240 Vägtransport av gods och som inte har tillstånd att bedriva postverksamhet enligt PTS ingår inte i rampopulationen.

För att skaffa sig mer information om undertäckningens betydelse tillades en fråga i transportundersökningen angående intäkter från bud- och kurirverksamhet. Resultatet blev att undertäckningen i dessa närliggande branscher inte är speciellt stor. De företag som borde ingått i

postundersökningen var så små att de inte hade påverkat resultaten. Information om undertäckningens totala omfattning är dock bristfällig.

Övertäckning kan utgöras av det omvända förhållandet d.v.s. företag som ingår i rampopulationen och även bedriver annan verksamhet än postverksamhet, bud- och kurirverksamhet och tidningsdistribution. Övertäckning på grund av fel företagsbransch förekommer också. Inom branschen SNI 64120 fanns förhållandevis många företag med fel branschtillhörighet som hörde hemma i branscher såsom Annan transportförmedling och Diverse övriga företagstjänster, SNI 63400 respektive SNI 74849. Nedlagda/ej verksamma företag finns ibland också kvar i rampopulationen.

2.2.3 Mätning

I undersökningen användes tre olika enkäter. En mer omfattande enkät sändes till företag med 50 eller fler anställda inom branschen postverksamhet (SNI 64110). Företag under 50 anställda inom samma bransch fick en något mindre omfattande enkät och detsamma fick företagen med bud-/kurirverksamhet och tidningsdistribution (SNI 6412).

Mätfel uppstår när ett företag svarar på enkäten, men inte redovisar det sanna värdet. Detta kan bero på slarv, bristfälligt intresse, missförstådda instruktioner eller att det exakta värdet inte går att få fram ur företagets redovisning. För företag med brutet räkenskapsår avser exempelvis insamlade uppgifter inte kalenderåret utan det bokslutsår som omfattar merparten av kalenderåret.

2.2.4 Svartsbortfall

Det totala objektsbortfallet begränsades till tio enskilda näringsidkare med SNI 64120 som bransch. Det s.k. partiella bortfallet blev större. Störst blev det bland små företag med bud- och kurirtransporter som huvudverksamhet.

För att minska bortfallet har det inkomna materialet kompletterats med uppgifter om kostnader och intäkter från årsredovisningar från Patent- och Registreringsverket (PRV) samt material från Riksskatteverket (RSV) i form av standardiserade räkenskapsutdrag (SRU).

2.2.5 Bearbetning

Insamlade uppgifter genomgick granskning och vid behov korrigerig. Vid avprickningen av inkomna enkäter gjordes en grov granskning och om uppenbara brister uppdagades kontaktades uppgiftslämnaren för kontroll/ komplettering. Granskade enkäter dataregistrerades. I det steget gjordes vissa automatiska validitetskontroller med efterföljande utredningar och eventuella ändringar.

2.2.6 Modellantaganden

Eftersom produktionstiden förkortats avsevärt för undersökningen 2001 fanns inte standardiserade räkenskapsutdrag (SRU) för aktuell period. Detta administrativa material har för aktuell period skattats enligt följande:

Intäkter

- 1) Föregående års värde uppräknat med utveckling enligt momsregistret för företaget.
- 2) Föregående års värde uppräknat med utvecklingen enligt momsregistret för branschen.
- 3) Föregående års SRU uppräknat med utvecklingen enligt momsregistret för företaget.
- 4) Föregående års SRU uppräknat med utvecklingen enligt momsregistret

för branschen.
Kostnader
För kostnader användes kvoten mellan intäkter och kostnader som antas vara densamma som föregående år.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Bortfallsstorleken och fel i ramtäckningen redovisas i publikationen.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersöknings-, uppgifts- och publiceringsfrekvensen är årlig. Den första undersökningen genomfördes 1995.

3.2 Framställningstid

6 månader efter undersökningsårets slut. Produktionstiden är ca 4 månader.

3.3 Punktlighet

Rapporten var klar och överlämnades till statistikansvarig myndighet (SIKA) inom 6 månader efter undersökningsårets slut.

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen har genomförts sedan referensåret 1995. Fr.o.m. referensåret 1996 kan de olika årgångarna betraktas som jämförbara.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Vissa variabler i enkätundersökningen ingår även i annan statistik.

Registerbaserad sysselsättningsstatistik

Den registerbaserade sysselsättningsstatistiken (RAMS) f.d. ÅRSSYS mäter antalet sysselsatta på arbetsställenivå och inte på företagsnivå som i föreliggande enkätundersökning. Detta innebär att i RAMS ingår sysselsatta vid alla arbetsställen som är klassificerade som SNI 64120 "Annan postbefordran", även om företaget som arbetsstället tillhör, hör till en annan bransch. Även sysselsatta hos myndigheter och organisationer ingår under SNI 64120 i RAMS, om arbetsstället är klassificerat som SNI 64120.

Omsättning enligt momsmaterialet

Omsättningsuppgifter för de enkätundersökta branscherna SNI 64110 "Postbefordran via postverket", SNI 64120 "Annan postbefordran" finns i de momspliktiga företagens momsdeklarationer. I momsmaterialet hade dessa branscher tillsammans en total omsättning på 27 748 miljoner kronor 2001. Denna uppgift ska jämföras med undersökningens omsättning på 21 750 miljoner kronor. De sista tre åren har momsmaterialet visat på att omsättningen är 24 till 28 procent högre än enkätundersökningens omsättning, d.v.s. differensen är relativt stabil.

Skillnaden förklaras bl.a. av att definitionerna på omsättning inte helt överensstämmer i de två undersökningarna och av att internförsäljning inom koncern inte redovisas på samma sätt. En annan förklaring till differensen är att i föreliggande undersökning ingår inte Postkoncernens finansiella verksamhet medan den ingår i momsmaterialet.

Företagsstatistik

Postverksamheten undersöks även i SCB:s företagsstatistik. Erfarenheterna från tidigare undersökningar har visat att skillnader förekommer mellan undersökningarna bl.a. för rörelseintäkter och –kostnader samt antal anställda.

Den viktigaste förklaringen till skillnaderna är att Posten AB inte avgränsas på samma sätt. I föreliggande undersökning ingår hela Postkoncernen med undantag för den finansiella verksamheten som en undersökningsenhet medan i företagsstatistiken undersöks varje företag i Postkoncernen som en separat enhet.

Strukturförändringar inom Posten AB, bl.a. i form av s.k. outsourcing av verksamheter till dotterbolag som klassificeras till andra branscher än SNI 641 och internförsäljning mellan företag inom koncernen leder till en lägre sysselsättning och samtidigt högre rörelseintäkter och –kostnader i företagsstatistiken.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Undersökningens resultat publiceras i ”Postverksamhet 2001” som ingår i Sveriges officiella statistik och utges av SIKA. Resultaten från tidigare undersökningar avseende postverksamhet (årgång 1995 t.o.m. årgång 2000) har publicerats i samma serie. De senaste rapporterna finns även tillgängliga på internet; www.sika-institute.se.

5.2 Presentation

Resultatet presenteras med text, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärmaterial i form av enkäter förvaras under två år, därefter gallras/förstörs det. Databaserat primärmaterial förvaras som SQL-tabeller hos SCB i form av observationsregister innan de långtidsarkiveras.

5.5 Upplysningstjänster

Mats Sonefors

Statens Institut för KommunikationsAnalys (SIKA)

Box 17 213

104 62 Stockholm

Telefon: 08-506 206 72 Fax: 08-506 206 10

E-post: mats.sonefors@sika-institute.se

Johan Norberg

Statistiska centralbyrån, tjänstenäringsstatistik (ES/TN-Ö SCB)

701 89 Örebro

Telefon: 019-17 67 65 Fax: 019-17 69 24

E-post: johan.norberg@scb.se